

OPPLAND BONDELAG

Oppland Fylkeskommune
Regionalenheten
Postboks 988
2626 Lillehammer

Vår saksbehandler
Ola Råbøl
95174046

Vår dato
09.11.2017
Deres dato

Vår referanse
13/01130-16
Deres referanse

Høringsinnspill til regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag

Vi viser til utsendte utkast til regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag samt høringsmøte om planen på Rudi Gard den 16.10.

Oppland Bondelag er fornøyd med at flere sentrale etater / aktører har gått sammen om en plan for å forebygge og redusere flomskader i Gudbrandsdalen. Det var etter vår mening helt nødvendig å gå dypere inn i utfordringene etter flommene i 2011 og 2013 og med flommen i 1995 i minnet.

Oppland Bondelag har vært utålmodige med å få på plass en plan, og vi er fortsatt utålmodige i å få satt ulike tiltak ut i livet. Vi er klar over at dette blir utførende, spesielt med tanke på økonomi. Her er det avgjørende at alle etater og organisasjoner jobber knallhardt for å få midler til de ulike tiltakene.

Generelt om planen

Planen har de samme prioriteringer som NVE har i sitt arbeid:

1. Liv og helse – boliger institusjoner
2. Annen eksisterende bebyggelse og infrastruktur
3. Dyrka mark

Oppland Bondelag har forståelse for denne prioriteringa, men vi mener likevel at dyrka mark ikke har fått sin rettmessige prioritering ut fra hvor viktig landbruksnæringa er i dette området. **Dyrka mark må prioriteres høyere!**

Jordbruk og dyrka mark er avgjørende for å oppfylle et samlet Stortings uttrykte mål om økt matproduksjon med utgangspunkt i norske ressurser. Da må vi utnytte all den dyrkamarka vi har i hele landet, og vi må foreta så gode grep som mulig for at jorda kan utnyttes maksimalt til mat- eller fôrproduksjon. Gudbrandsdalen og området ved Lågen er et tungt landbruksområde, og jordbruksnæringa har vært hardt berørt av flommene vi har hatt. Vi må ta vare på dyrkamarka. Flomvern er også jordvern.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:

Kirkegata 70
2609 LILLEHAMMER

Oppland Bondelag

Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:

Skogbrukets Hus, Kirkegata 70
2609 LILLEHAMMER

Org.nr.: 939678670

Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:

61051800

Bankkonto: 8101.05.12891

Bankkonto: 8101.05. 91392

E-postadresse:

oppland@bondelaget.no

Internett:

<http://www.bondelaget.no/oppland/>

Oppland Bondelag er fornøyd med mange av de foreslåtte tiltakene i planen vil bidra til å redusere flomskader på dyrka mark.

Det er i planarbeidet noen tiltak som er vurdert til å ha positiv virkning for næring / landbruk og forurensing, men som likevel ikke anbefales pga stor negativ konsekvens for naturmiljø. Vi kunne tenke oss at planen var litt tydeligere på hvilke negative konsekvenser for naturmiljøet som overstyrer hensynet til flomvern av dyrka mark.

Generell kommentar til de ulike tiltakene

Masseuttak

- I sideelver
Det er positivt med de foreslåtte masseuttaksområdene
- I Lågen
Vi hadde større tro på at masseuttak i Lågen ville bidra flomforebyggende enn det modellene viser. Oppland Bondelag mener likevel det må åpnes for masseuttak noen flere steder enn ved Fåvang hvis en finner fornuftig bruk av massene, for eksempel som innblanding i jorda. Det må kunne tas opp masse fra tørt land både høst og vinter da vannstanden er lavest.

Flomvoller

- Vi syns planen har en grei framstilling av hvordan flomvoller fungerer i smale og breie vassdrag,
- Vi mener at eksisterende flomvoller må kunne forhøyes, og at de samtidig forsterkes tilstrekkelig med tanke på trykk.
- Flomvollene bør ha overløp.

Konkret til noen av tiltakene:

Senking av Losna

Oppland Bondelag mener senking av Losna vil være det viktigste tiltaket for å redusere oversvømmelse av dyrka mark i Ringeby kommune. Dette er en menneskeskapt oppdemming som det ikke lenger er bruk for. Derfor bør denne kunne fjernes uten at det gir store konsekvenser for andre forhold.

Vi tar ikke standpunkt til om det skal være en varig/ permanent senking, eller senking med heve- / senketerskel eller tunell som brukes ved høye vannstander / flommer. Vi mener alle alternativene må utredes videre. Hvis tunnellsøsning, mener Oppland Bondelag at største alternativet må velges da det vil avhjelpe situasjonen helt opp til Frya.

Vi mener senking av Losna må få prioritet 1 i det videre arbeidet.

Masseuttaksområder

Vi støtter forslagene om å bygge masseuttaksområder. Dette er viktige tiltak for å hindre flom. Det blir viktig at det blir gode rutiner og ansvar for at disse tømmes slik at de fungerer etter intensjonen. Vi finner det naturlig at det er kommunene som har ansvar for drift, tømming og vedlikehold av masseuttaksdammene.

Vår dato
09.11.2017

Vår referanse
13/01130-16

Alle disse har fått prioritet 3 i planen. Alle de foreslåtte masseuttaksområdene ligger i viktige landbruksområder i de aktuelle kommunene. Vi mener kommunene må ta ansvar for å prioritere masseuttaksområder høyere.

Frya

Her må vi raskest mulig få på plass et masseuttaksområde. I Frya-elva har det samlet seg opp mye masse i nederste del og i utløpet av elva. Tidligere var det årlige uttak av grus fra Frya, og det bidrog til at elveløpet holdt seg oppe.

Oppland Bondelag mener det må gis tillatelse til masseuttak i nederste del av Frya og ut i Lågen for å sikre tilstrekkelig passasje for vannet i elva og Lågen.

Tromsa

Utløpet av Tromsa er et spesielt utfordrende område bl.a. fordi Lågen her er så smal. Vannet stukes sammen og presses bakover igjen og bidrar til flom på oversida av elva. Her er det potensiell stor fare for gjentakende flommer med ødeleggelser av både dyrka mark og tekniske installasjoner.

Det må foretas masseuttak i elveløpet, og vifta som har kommet de siste årene må fjernes.

Gausa / Lågen

Det er avgjørende at det gjøres tiltak for å sikre området ved utløpet av Gausa. Vi mener det må tas ut masse ved utløpet av Gausa. Samtidig støtter vi planens forslag om bygging av flomvoll. Oppland Bondelag mener det må bygges flomvoller i et omfang som sikrer dyrka mark mot flom så godt som mulig.

Selsvollene

Tiltaket med å senke elvebunnen er vurdert til å få stor negativ konsekvens for naturmiljø, og en har derfor valgt å ikke gå videre med tiltaket. Oppland Bondelag mener en må kunne senke elvebunnen enkelte steder der det opplagt vil redusere flomfaren.

Innspill – svar på ønsker i høringsbrevet

Oppland Bondelag hør følgende synspunkter / innspill på de momentene i høringsbrevet fra fylkeskommunen som en ønsker særlig innspill på:

Hvem bør stå som ansvarlig for det enkelte tiltak, og hvem er interessenter/medansvarlig

Senking av Losna:	Fylkeskommunen sammen med NVE
Masseuttak Frya og Tromsa:	NVE sammen med kommune og fylkeskommunen
Flomvoller og	
evt masseuttak Gausa:	NVE sammen med kommune og fylkeskommunen
Masseoppsamlingsdammene:	Kommunene, men planlegging i samarbeid med NVE

Prioriteringsrekkefølge av tiltak og periode for tiltaksgjennomføring

Senking av Losna:

Bør opp på prioritet 1 og være det tiltaket som Fylkeskommunen i samarbeid med NVE prioriterer som ett av de viktigste tiltakene.

Vår dato   Vår referanse
09.11.2017   13/01130-16

Dyrka mark:

Kommunene må prioritere dette høyt i alle sammenhenger

Er det tiltak som bør ut av planen og evt. nye tiltak som bør inn på dette tidspunktet

Nye tiltak:

Utløpet av Frya og Tromsa; Her må det tas ut masse for å renske opp flere års oppsamling av masser

Mandat og sammensetning av gruppe med ansvar for oppfølging av planen

Oppland Bondelag foreslår samme gruppe og arbeidsform som har vært ved utarbeidelse av planen. Ulike fagmiljøer må trekkes inn i arbeidet; for eksempel landbruk når det er snakk om flomvern av dyrka mark.

Det er viktig at alle vurderinger blir gjort ut fra en totalvurdering av de ulike interessene.

Oppland Bondelag deltar gjerne i videre vurderinger av de aktuelle tiltakene for å få best mulig flomforebyggende tiltak i Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag.

Med vennlig hilsen
Oppland Bondelag

Trond Ellingsbø
Leder

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Ola Råbøl
Organisasjonssjef